

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI U 2019. GODINI**

april/travanj 2020. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSljedICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	4
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	9
ZAKLJUČAK	9

1. UVOD

Sektor za informisanje/informiranje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Postojanje različitih institucija sa podijeljenom nadležnosti u oblasti bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa otežava prikupljanje podataka, što svakako utiče na tačnost prezentiranih podataka.

No, ipak cijenimo da unatoč mogućim nepreciznostima informacija nudi značajne podatke za ukupno sagledavanje stanja bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u Bosni i Hercegovini.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta) i ostalih institucija iz oblasti cestovne sigurnosti (Agencija za bezbjednost saobraćaja RS).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FMUP, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, MUP kantona, Agencija za bezbjednost saobraćaja RS), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2019. godini dogodilo se ukupno **34.519** saobraćajnih/prometnih nezgoda od kojih je zabilježeno **7.256** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama, te **27.263** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo 261 lice/osoba, dok je 10.291 lice/osoba zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede. U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 2016.-2019.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
FEDERACIJA BIH	29.477	27.689	25.771	24.023	5.150	4.731	4.748	4.813	24.227	22.958	2.1023	19.210
REPUBLIKA SRPSKA	9.783	9.637	10.634	10.221	2.439	2.244	2.589	2.276	7.344	7.393	8.045	7.945
BRČKO DISTRIKT	283	302	267	275	127	160	157	167	156	142	110	108
UKUPNO	39.543	37.628	36.672	34.519	7.716	7.135	7.494	7.256	31.827	30.493	29.178	27.263

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2016.- 2019. godina

Tokom protekle 2019. godine registrovano/registirano je **2.153** nezgoda manje u odnosu na 2018. godinu, što izraženo u postotcima/procentima prikazuje **smanjenje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za 5,87 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je smanjen za **238** saobraćajnih/prometnih nezgoda ili **3,18 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom u protekloj godini registrovano/registirano je **1.915** nezgoda manje u odnosu na 2018. godinu, odnosno **6,56 %**, što je djelimično posljedica i sve češće upotrebe Evropskog obrasca za saobraćajne negode od strane vozača koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi sa manjom materijalnom štetom.

Iz naprijed navedenih činjenica, zaključujemo da je trend smanjenja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda koji je započeo 2017. godine nastavljen i tokom protekle godine. Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2019. godine događalo u prosjeku nešto više od **94** saobraćajne/prometne nezgode, od toga oko **20** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/O SOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Kanton Sarajevo	11.367	10.438	9.258	9.231	901	786	805	821	10.466	9.652	8.453	8.410
SBK	3.374	3.260	3.023	2.770	419	447	373	362	2.955	2.813	2.650	2.408
BPK	59	40	73	77	30	18	14	22	29	22	59	55
Posavski kanton	238	248	232	189	70	78	78	66	168	170	154	123
ZHK	733	665	770	751	302	273	301	298	431	392	469	453
HNK	2.325	2.016	1.904	2.029	681	552	530	540	1.644	1.464	1.374	1.309
USK	3.188	3.021	2.439	2.320	617	573	638	641	2.571	2.448	1.801	1.679
Tuzlanski kanton	2.890	2.984	3.132	3.124	1.267	1.266	1.271	1.271	1.623	1.718	1.861	1.853
ZDK	4.495	4.251	4.202	2.991	722	621	609	650	3.773	3.630	3.593	2.341
Kanton 10	708	766	738	721	141	117	129	142	567	649	609	579
FEDERACIJA BiH	29.377	27.689	25.771	24.023	5.150	4.731	4.748	4.813	24.227	22.958	21.023	19.210

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH po kantonima

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2019. godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **38,43 %**, zatim slijede **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **13 %**, **Zeničko-Dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od **12,45 %**, **Srednjobosanski kanton** sa procentualnim učešćem od **11,5 %**, itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda uočavamo da je ukupan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na 2018. godinu smanjen u skoro svim kantonima, izuzev Hercegovačko-neretvanskog i Bosansko-podrinjskog kantona. Broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/teže i lakše povrijeđenim licima povećan je tokom protekle godine u većini kantona: u **Bosansko-podrinjskom kantonu** za više od **57%**, **Kantonu 10** za više od **10%**, zatim slijedi **Zeničko-Dobojski kanton** za oko **6,7 %**, **Kanton Sarajevo** i

Hercegovačko-neretvanski kanton za oko 1,9 %. Tendencija pada saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom je vidljiva u svim kantonima, a značajan pad je uočen u Zeničko-Dobojskom kantonu sa oko 35%.

POS LJEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

U protekloj 2019. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo 261 lica/osoba, 1.668 lica/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno, dok je 8.623 lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

Smanjenje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2019. godini nažalost nije dovelo do smanjenja broja teže povrijeđenih/ozlijeđenih, te je broj istih povećan za 15 lica/osoba, tj. za oko 1%. Broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih je smanjen za 127 lica/osoba, odnosno za 1,5 %, dok se broj poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama smanjio za 16 lica/osoba, odnosno za 5,8%.

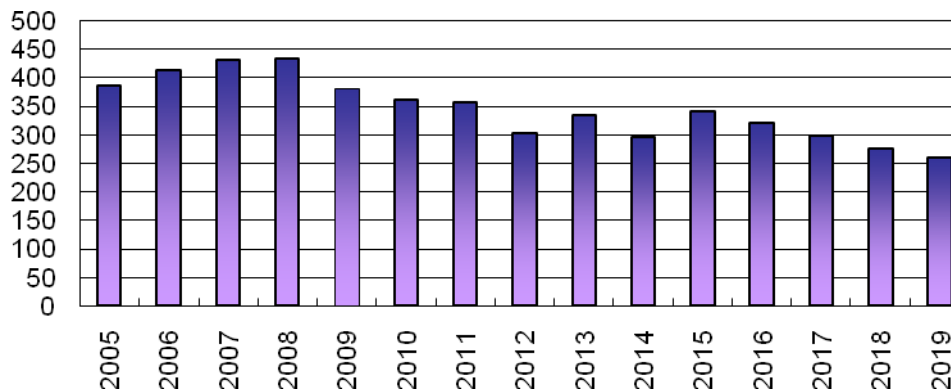
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
FEDERACIJA BIH	27.689	25.771	24.023	172	141	139	930	950	1.044	5.880	5.772	5.925
REPUBLIKA SRPSKA	9.637	10.634	10.221	115	130	118	646	674	589	2.540	2.782	2.504
DISTRIKT BRČKO	302	267	275	11	6	4	32	29	35	201	196	194
UKUPNO	37.628	36.672	34.519	298	277	261	1.608	1.653	1.668	8.621	8.750	8.623

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno više od 94 saobraćajne/prometne nezgode u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno nešto više od 4 lica/osoba, lakše više od 24 lica/osobe, dok je skoro svaki dan smrtno stradalo 1 lice/osoba. Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od 7 poginulih na 1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda.

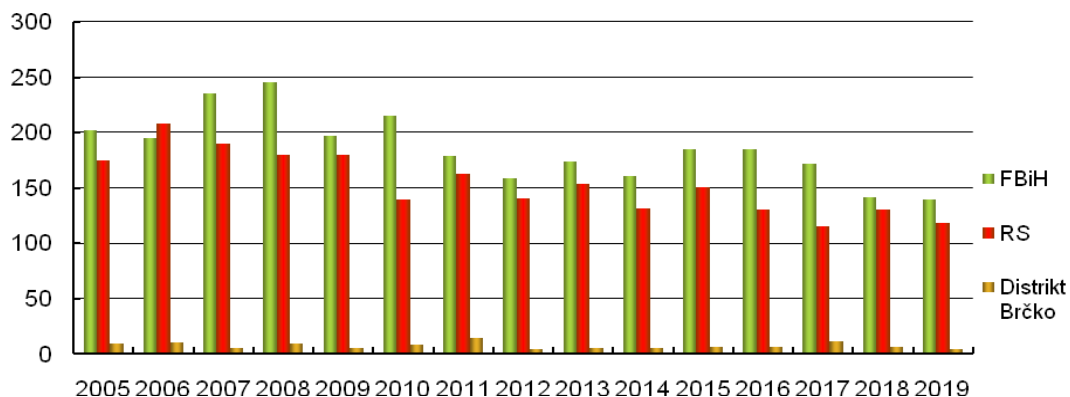
Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2005.-2019.godina:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH u periodu 2005 - 2019. godina.

Tokom protekle 2019. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH je poginulo **139** lica/osoba, što je za **2** lica/osobe manje, odnosno za **1,4%** u odnosu na 2018. godinu i predstavlja **53,2%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH. U Distriktu Brčko tokom protekle godine poginulo je **4** lica/osobe, dok se broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Republici Srpskoj smanjio na **118** poginulih, što u odnosu na 2018.godinu predstavlja smanjenje za **12** poginulih lica/osoba, odnosno **9,23%**, i predstavlja **45,2%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2005.-2019.godina:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2005 - 2019. godina.

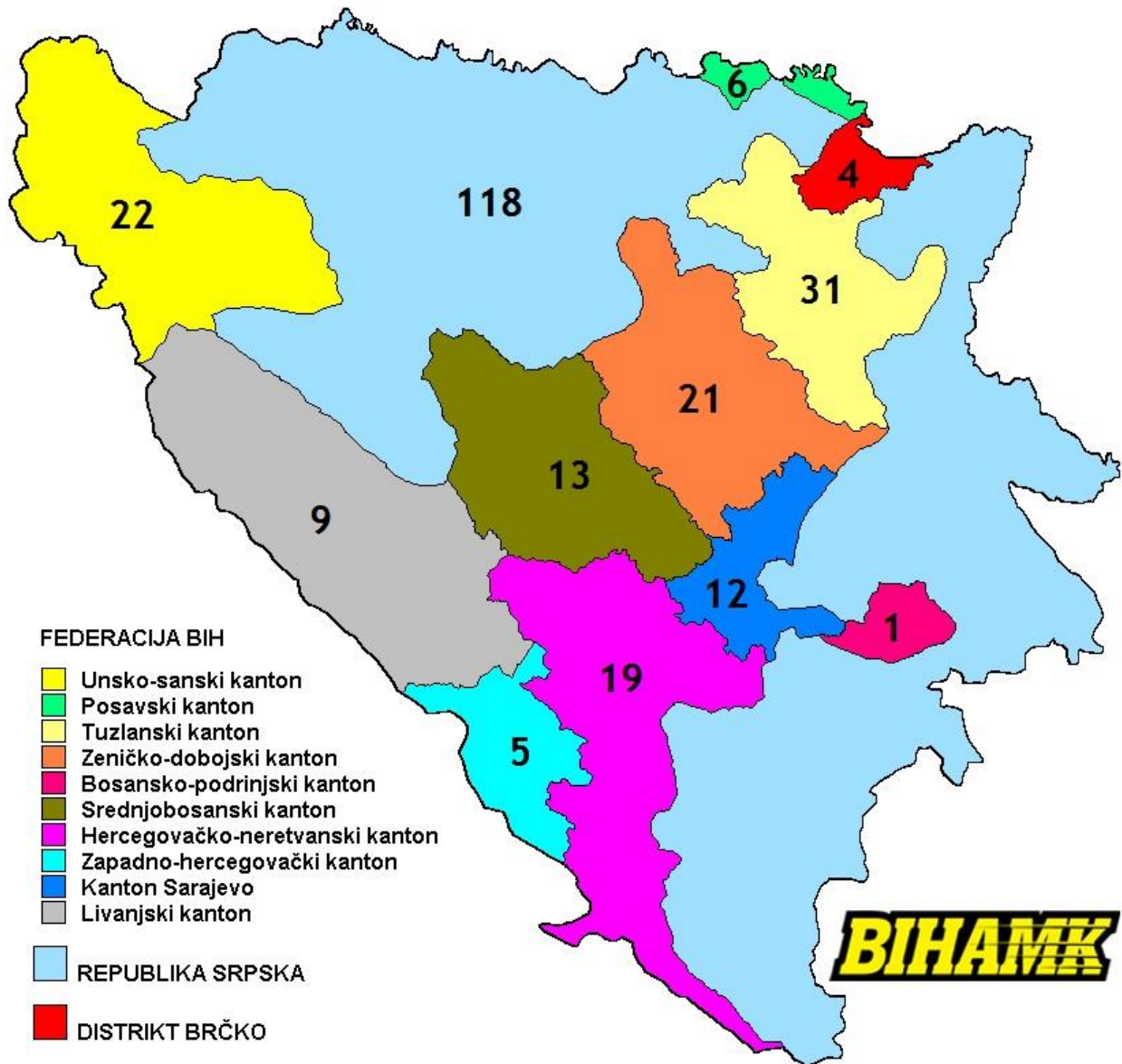
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL.OSOBA/ LICA		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Kanton Sarajevo	10.438	9.258	9.231	14	17	12	141	153	172	894	859	866
SBK	3.260	3.023	2.770	24	18	13	116	116	92	525	406	428
BPK	40	73	77	2	0	1	6	2	7	26	16	19
Posavski kanton	248	232	189	4	1	6	24	34	22	82	70	52
ZHK	665	770	751	7	7	5	22	26	25	394	434	441
HNK	2.016	1.904	2.029	38	31	19	131	111	166	683	673	730
USK	3.021	2.439	2.320	12	7	22	114	130	184	707	772	772
Tuzlanski kanton	2.984	3.132	3.124	43	28	31	205	182	188	1.749	1.716	1.702
ZDK	4.251	4.202	2.991	21	20	21	135	160	134	697	704	769
Kanton 10	766	738	72	7	12	9	36	36	54	123	122	146
FEDERACIJA BiH	27.689	25.771	24.203	172	141	139	930	950	1.044	5.880	5.772	5.925

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u FBiH za period 2017. - 2019.

Ukoliko posmatramo naprijed navedene podatke uočićemo da je u Unsko-Sanskom kantonu došlo do značajnog povećanja broja stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama. Povećan broj stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama se bilježi i u Tuzlanskom, Posavskom, Zeničko-Dobojskom kao i u Bosansko-Podrinjskom kantonu. U ostalim kantonima primjećeno je smanjenje broja stradalih u saobraćajnim nezgodama.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima, distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture i većeg broja učesnika/sudionika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uslovima/uvjetima na putevima/cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda, slijede saobraćajne/prometne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, zatim nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju/prometu, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne/prometne signalizacije, nepovoljne uslove/uvjete na putu/cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - odstojanju između vozila.

Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju (32,68%), a zatim na magistralnim putevima/cestama (22,67%), onda slijede lokalni (5,9%), pa regionalni putevi/ceste (5,3%), itd.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 17 godina (2003 - 2019. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, vidljivo je da je broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i stradalih u više navrata opadao i rastao, ali da je trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda i nastradalih lica/osoba započeo tokom 2017. godine, nastavljen i tokom 2019. godine. Tako se u posljednje tri godine broj saobraćajnih/prometnih nezgoda smanjio za značajnih 5.024 nezgoda, odnosno za 12,7%.

Ono što je najznačajnije jeste da je sa smanjenjem broja saobraćajnih/prometnih nezgoda došlo i do smanjenja fatalnih posljedica saobraćajnih nezgoda, pa je tako broj poginulih lica/osoba u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu bio manji za 23 lica/osobe odnosno za 7,16%, u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu manji za 21 lica/osobe odnosno 7,04%, dok je u protekloj godini broj poginulih bio manji za 16 lica/osoba odnosno 5,78% u odnosu na 2018. godinu. Dakle, u posljednje tri godine broj smrtno stradalih lica/osoba u saobraćajnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama smanjio se za 60 lica/osoba odnosno za 18,7%. Nažalost, broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih lica/osoba porastao je u protekle dvije godine za 60 lica/osoba odnosno za 3,7% nakon značajnijeg pada teže povrijeđenih/ozlijeđenih u 2017. godini za 201 lice/osobu odnosno za 11,1%.

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenice da iako je tokom protekle godine smanjen broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i broj poginulih u nezgodama, ipak se može zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji i dalje nezadovoljavajuće i da se nalazimo pri samom vrhu ljestvice po smrtnosti u saobraćaju/prometu. Tako je tokom protekle godine **stopa smrtnosti u Bosni i Hercegovini iznosila 74 poginula lica/osobe na milion stanovnika¹** što je daleko od prosjeka u EU (49 poginulih/milion stanovnika).

¹ Prema podacima Agencije za statistiku BiH u BiH živi 3.531.159 stanovnika
http://www.bhas.ba/?option=com_content&view=article&id=52&itemid=80&lang=ba